

Współczesne ruchy ekologiczne w Polsce

Studium teologicznomoralne

Problemy szeroko rozumianej rzeczywistości ziemskiej należą do ważnych tematów teologii katolickiej. Natomiast współczesny postęp cywilizacyjny ukierunkował badania teologiczne również na tematy związane z ochroną środowiska naturalnego. Uszczegółowiając problem badawczy można było zająć się ekologią w perspektywie lokalnych uwarunkowań, stąd powstał projekt badawczy dotyczący współczesnych ruchów ekologicznych w Polsce. Po doprecyzowaniu ujęcia formalno-metodologicznego badania zostały ukierunkowane na teologię moralną. Tak został doprecyzowany temat rozprawy doktorskiej, który brzmi: *Współczesne ruchy ekologiczne w Polsce. Studium teologicznomoralne*. W badaniach podjętych w tej rozprawie zostały opisane specyficzne uwarunkowania ruchów ekologicznych w Polsce (rozdział I), a następnie zaprezentowane są główne wątki ekoteologii w ujęciu moralnym (rozdział II). W rozdziale trzecim została zaprezentowana ekologia w świecie i w Kościele, a w kolejnej części omówione są praktyczne aspekty ekologii w ujęciu moralno-pastoralnym (rozdział IV).

Przedstawione powyżej problemy naukowe tej dysertacji zostały uszczegółowione w zagadnieniach uzupełniających, które były analizowane na kolejnych etapach badawczych. Dzięki kwerendzie pozyskany został materiał bibliograficzny, który był skategoryzowany pod kątem wyznaczonego celu badawczego. W pracy została wykorzystana metoda analizy jakościowej (krytyczno-porównawcza), której wyniki były poddane weryfikacji metodą syntezy. W pracy została też wykorzystana metoda wnioskowania, aby przedstawić praktyczne aspekty zagadnień szczegółowych.

Ruchy ekologiczne w Polsce nie różnią się w celach i formach działalności od innych ruchów działających w świecie. Polska należy do grupy krajów szybko się rozwijających, co łączy się z kryzysem człowieczeństwa, również w sferze religijnej. Kryje się tu jednocześnie szansa dla Kościoła, który może włączać się w różne inicjatywy proekologiczne, ale też animować taką działalność zwłaszcza w polskich parafiach. Duże nadzieje na pozytywne zmiany wiążą się z polskimi rodzinami, gdyż życie rodzinne nadal stanowi dla młodego, polskiego pokolenia jedną z najważniejszych wartości. Można zatem z nadzieją patrzeć na polskie społeczeństwo, w którym nadal żywe są tradycje religijne, a patriotyzm przekłada się w praktyce nie tylko na wspieranie rozwoju gospodarczego Polski, ale również objawia się w miłości do polskiej ziemi.

Contemporary ecological movements in Poland

A study in moral theology

Problems of earthly reality in the broadest sense are among the important topics of Catholic theology. On the other hand, the contemporary progress of civilisation has also directed theological research towards topics related to environmental protection. By making the research problem more specific, it was possible to address ecology from the perspective of local conditions, hence the creation of a research project on contemporary ecological movements in Poland. After clarifying the formal and methodological approach, the research was directed towards moral theology. This is how the topic of the doctoral dissertation was specified: Contemporary ecological movements in Poland. A theological and moral study. The research undertaken in this dissertation describes the specific conditions of ecological movements in Poland (Chapter I), followed by the presentation of the main themes of ecotheology in moral terms (Chapter II). The third chapter presents ecology in the world and in the Church, and the next section discusses the practical aspects of ecology in a moral-pastoral perspective (Chapter IV).

The scientific problems of this dissertation, as presented above, were detailed in the supplementary issues that were analysed in the subsequent research stages. The search yielded bibliographical material that was categorised in terms of the set research objective. A qualitative (critical-comparative) analysis method was used in the study, the results of which were verified by the synthesis method. A method of inference was also used in the study to present the practical aspects of the specific issues.

The environmental movements in Poland do not differ in their goals and forms of activity from other movements active in the world. Poland belongs to the group of rapidly developing countries, which is connected with a crisis of humanity, also in the religious sphere. At the same time, there is an opportunity here for the Church, which can become involved in various pro-ecological initiatives, but also animate such activity, especially in Polish parishes. High hopes for positive changes are connected with Polish families, as family life is still one of the most important values for the young Polish generation. One can therefore look with hope to a Polish society in which religious traditions are still alive, and patriotism translates in practice not only into support for Poland's economic development, but also manifests itself in love for the Polish land.